کۆبەرهەمی مەلاجەمیل ڕۆژبەیانی

(کوردی)

پوختەی میژووی عێراق

"کوردستان" و دەوڵەتە دراوسێکان

(١٩١٤ ــ ١٩٧٥)

مەلاجەمیل ڕۆژبەیانی

38972

2025

Preview sample - page 1 of 7 - Soran University Academic Digital Library

ئەم کۆبەرهەمە کاری هاوبەشی
ڕێکخراوی خاڵ و دەزگای ڕۆشنبیری جەمال عیرفانە

■ نووسین: مەلاجەمیل ڕۆژبەیانی

■ بابەت: کۆمەڵە کتێب

■ ساڵی چاپ: 2025/ سلێمانی

■ ژمارەی چاپ: یەکەم

ئامادەکاران:

د. یاسین تەها - موەفەق میراودەلی

هوشیار بەکر - نومێد ڕۆژبەیانی

تۆفیق کەریم - شاخەوان سدیق

ڕەوشت محەمەد

ڕاوێژکاران

محەمەد حەمەباقی - د. زریان حاجی

ڕاوێژکاری یاسایی

شاکر محەمەد ئەمین ڕۆژبەیانی

تایپ:

وریا عەلی - ئاکار تۆفیق

ئیبراهیم حسێن

هەڵەگر:

ڕێبەر بەختیار - سوهەیب فاروق

جووتیار نەریمان

لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە (1224)ی ساڵی 2025ی پێدراوە.

ئەم کۆبەرهەمە لەسەر ئەرکی بەڕێز د. تەها ڕەسول چاپ کراوە.

نرخ: (٥٠٠٠٠) دینار

Preview sample - page 2 of 7 - Soran University Academic Digital Library

پێشکەش بە:

گیانی بەرزەفڕی ئەو پیاوە جوانەی بۆ هەموان دەژیا و هەمووانیشی خۆش دەویست، ناواتیشیی نەوەبوو سەرجەمی نووسینەکانی (مەلا جەمیلی ڕۆژبەیانی)ی مامەی، بەسەر یەکەوە، کۆ بکرێنەوە و چاپ بکرێن.

گیانی ئەو پیاوەی کەرکووکی لەخۆی خۆشتر دەویست، مامۆستا شێرزاد محەمەدنەمین ڕۆژبەیانی.

سوپاس و پێزانین

* سوپاس بۆ (پ. ی. د.جەلال سەعدوڵڵا ڕۆژبەیانی) لەبری ماندووبوونی بە وەرگێڕانی ناونیشانی ئەم کتێبەی بەردەست بۆ سەر زمانی ئینگلیزی. هەروەها سوپاس بۆ (وریا جەلیل ڕۆژبەیانی)ی خاوەنی کۆمپانیای (سەوزبلاغی بچووک) بەوەی چاپی یەکەمی ئەو بەرهەمەی لە ئەستۆ گرتبوو.

* سوپاس بۆ (زیوەر ئەنوەر)ی خاوەنی کتێبفرۆشی زانستی لە هەولێر، لە بری ئەوەی چاپی یەکەمی ئەم کتێبەی (مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی)، بە وردی خوێندووەتەوە و دەستنیشانی چەند هەڵەیەکی چاپی بۆ کردووین.

* سوپاس بۆ کاک (سەلمان کاکەیی) لە بری هاوکاری و کارئاسانییە بەردەوامەکانی.

عەبدوڵڵا زەنگەنە

2025/5/2

Preview sample - page 3 of 7 - Soran University Academic Digital Library

پێڕست

ز	بابەت	لاپەڕە
ا	پێشکەش	٤
ب	پێشەکی: **عەبدوڵڵا زەنگەنە**	٧
ج	لە پەراوێزی "پێشەکی": **ئومێد سەعدوڵڵا ڕۆژبەیانی**	
١	عێراق لە سەردەمی عوسمانیدا	٢٥
٢	عێراق و بۆنی نەوت	٢٦
٣	جەنگی یەکەمی جیهانی	٢٨
٤	بەشداریکردنی کورد لە جەنگ	٣٠
٥	کەوتنی بەغداد	٣٣
٦	دامەزراندنی حکومەتە عەرەبییەکان	٣٤
٧	دامەزراندنی حکومەتی کوردستان	٤٠
٨	پەیماننامەکانی موودروس و ڤێرسای و سیڤەر	٤٥
٩	ولایەتی موسڵ	٥٠
١٠	مەلیکی کوردستان لە کاتی ڕێککەوتننامەی سیڤەر	٥١
١١	دامەزراندنی حکومەتی عێراق	٥٢
١٢	دامەزراندنی کۆماری تورکیا و هەڵوەشاندنەوەی پەیماننامەی سیڤەر	٥٧
١٣	کێشەی ولایەتی موسڵ	٥٨
١٤	گەڕانەوەی مەلیکی کوردستان	٥٩
١٥	ناکۆکی نێوان بریتانیا و شێخ مەحموود	٦٧
١٦	حکومەتی حیجاز	٧١
١٧	حکومەتی عێراق و قانوونی بنەڕەتی	٧٢

Preview sample - page 4 of 7 - Soran University Academic Digital Library

ژ	بابەت	لاپەڕە
١٨	حکومەتی کورد و پەیوەندیکردن بە ئێرانەوە	٧٧
١٩	خوێندن و نووسین	٨١
٢٠	حکومەتی عێراق و سەربەخۆیی	٨٣
٢١	مەلیک فەیسەل و هۆزە شیعییەکانی عێراق	٨٨
٢٢	شۆڕشی ئاسووریيەکان لە عێراق	٨٩
٢٣	حزب و کۆمەڵەکان	٩٢
٢٤	مردنی مەلیک فەیسەڵی یەکەم و دانانی مەلیک غازی	٩٦
٢٥	شۆڕشی بارزان	١٠١
٢٦	هاوپەیمانی سەعدئاباد ١٩٣٧	١٠٦
٢٧	مردنی مەلیک غازي و دانانی مەلیک فەیسەڵی دووەم لە شوێنی	١١١
٢٨	جەنگی دووەمی جیهانی	١١٦
٢٩	میللەتی کوردی عێراق لە جەنگی دووەمی جیهانیدا	١٣٦
٣٠ ـ ١	شۆڕشی بارزان لە ساڵی ١٩٤٥دا	١٤٢
٣٠ ـ ٢	بارودۆخی عێراق لە ساڵەکانی ١٩٤٢ – ١٩٤٧	١٥٣
٣١	بریتانیا و فەلەستین	١٦٧
٣٢	حزبی شیوعی عێراق	١٧١
٣٣	کوشتن و شۆڕش لە وڵاتانی عەرەبی	١٨٢
٣٤	شۆڕش لە میسر	١٨٣
٣٥	هاوپەیمانی بەغدا	١٨٥
٣٦	شەڕی میسر لەگەڵ سێ دەوڵەتی ئیسرائیل، فڕەنسا و بریتانیا	١٨٧
٣٧	نەخشە (پلان)ی کودەتا لە عێراق	١٨٩

Preview sample - page 5 of 7 - Soran University Academic Digital Library

ژ	بابەت	لاپەڕە
٣٨	هاوپەیمانێتی هاشمی	١٩٤
٣٩	پلاندانان بۆ کودەتا لە عێراق	١٩٨
٤٠	شۆڕشی ١٤ی تەموزی ساڵی ١٩٥٨	٢٠٧
٤١ ـ ٤٤	**'ئەو چەند ژمارەی زنجیرەکە خۆی لە دەقە فارسییەکەدا نییە و هیچی بەرامبەر نەنووسراوە'**	؟؟
٤٥	دەستووری کاتی **'الدستور المؤقت'**	٢١٨
٤٦	شاندی نێردراوی کورد بۆ پێرۆزباییکردن لە عەبدولکەریم قاسم	٢١٩
٤٧	گەڕانەوەی بارزانی لە یەکێتی سۆڤیەت	٢٢١
٤٨	باڵوێزخانەی سۆڤیەت و بانگهێشتنامە بە مەبەستی سەردانیکردنی یەکێتی سۆڤیەت	٢٢٦
٤٩	دوورخستنەوەی عەبدولسەلام عارف لە وەزارەتی ناوخۆ و دانانی بە باڵوێز	٢٣٠
٥٠	نووری سەعید و کابینەکەی	٢٣١
٥١	سەردەمی کۆتایی حوکمی قاسم	٢٣٩
٥٢	حکومەتی بەعس و گەلی کورد	٢٧٤
؟؟	لە سەردەمی حکومەتی بەعس ئەم کارانە ئەنجام دران **'خۆی لە زنجیرەکەدا ژمارەی بۆ دانەنراوە'**	٢٧٨
٥٣	کودەتای عەبدولسەلام محەمەد عارف دژی بەعس و پێدانی ئۆتۆنۆمی بە گەلی کوردی عێراق	٢٩٨
٥٤	ناکۆکی حکومەتی عەبدولسەلام محەمەد عارف لەگەڵ بارزانی و شەڕ دەستپێکردنەوە لە کوردستان	٣٠٥
٥٥	ڕووخاندنی کابینەی تاهیر یەحیا و پێکهێنانی کابینەی	٣٢١

Preview sample - page 6 of 7 - Soran University Academic Digital Library

ژ	بابەت	لاپەڕە
	نوێ بە سەرۆکایەتی عارف عەبدولڕەزاق	
٥٦	تیرۆرکردنی عەبدولسەلام عارف و دانانی عەبدولڕەحمان عارف بە سەرکۆمار	٣٢٨
٥٧	عەبدولڕەحمان بەزاز و نووسینگەی ئەدمۆندز	٣٣٥
٥٨	ڕووخاندنی حکومەتەکەی عەبدولڕەحمان عارف و عەبدولڕەحمان بەزاز (؟!!!) و کودەتای دووەمی بەعس	٣٣٢
-	تێبینی: سواردی ئێلخانی زادە	٣٧٩
-	لاپەڕە ئۆرجینالەکان	٣٨٣
-	مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی	٣٩٢
-	ئومێد ڕۆژبەیانی	٣٩٧
-	پێڕستی ناوداران	٣٩٩
-	سەرچاوەکان	٤٠٩
-	الخلاصة (باللغه العربية) عبدالله زەنگەنە	٤٢٥

Preview sample - page 7 of 7 - Soran University Academic Digital Library